

het Waterschapshuis

De kracht van samen

Volwassenheidsmeting informatieveiligheid en privacy

Samen leren en verbeteren

Presentatie pre-bid meeting aanbesteding Audits IV&P

11-09-2025

Inhoud

- Voorstelronde
- Introductie waterschappen en het Waterschapshuis
- Visie op volwassenheid waterschappen
- Auditopdracht 2025 – 2032
- Gelegenheid tot het stellen van vragen

Voorstelronde

- Naam en functie
- Organisatie

Introductie waterschappen en het Waterschapshuis

Welkom bij de waterschappen

- Waterveiligheid, beheer van 3.226 kilometer sterke rivierdijken, duinen, zeedijken en 10.552 kilometer dijken langs kleinere wateren
- Watersysteem, aan- en afvoer en op peil houden van het water in polders en het grondwater met 225.000 kilometer watergangen
- Waterketen, het zuiveren van ca. 2 miljard kuub rioolwater met ruim 2.300 rioolgemalen, 8.100 kilometer transportleiding en 300 rioolwaterzuiveringen
- Beheer van 7.500 kilometer wegen

<https://youtu.be/ekV2LK-d11o>

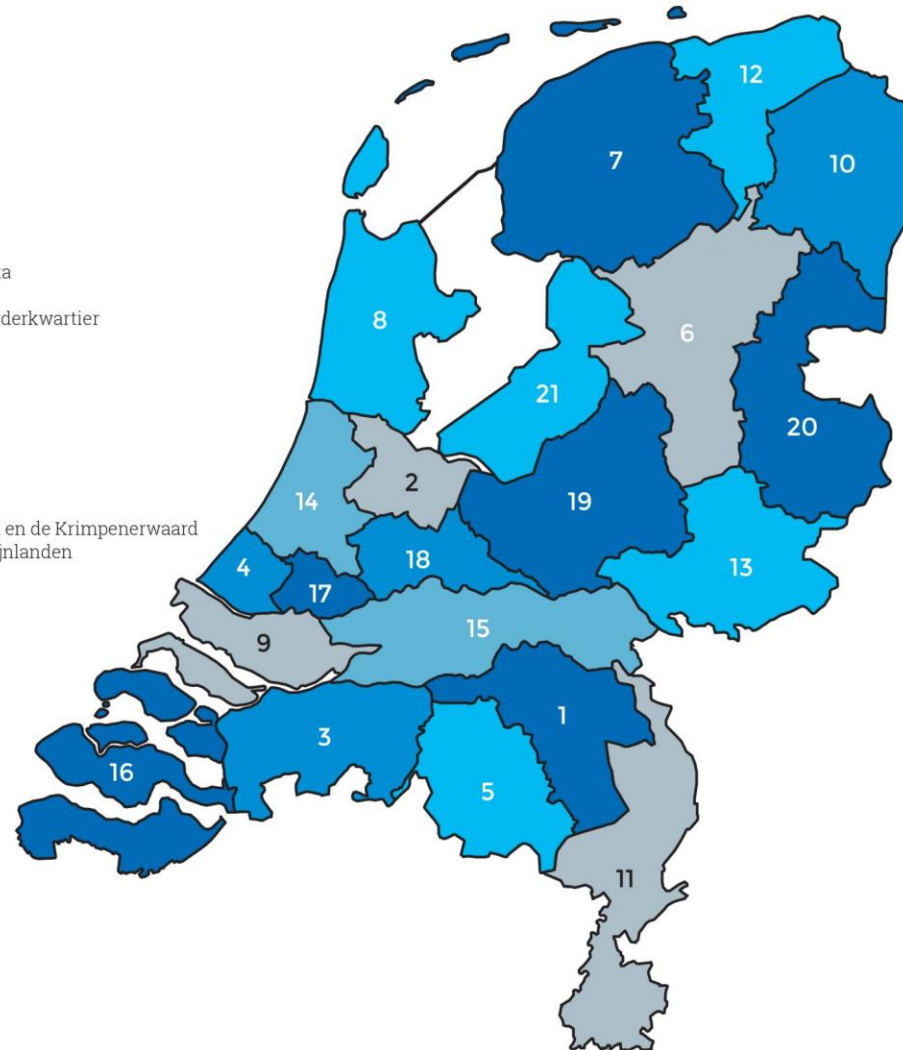

De waterschappen

UNIE VAN WATERSCHAPPEN

LEGENDA

1. Waterschap Aa en Maas
2. Waterschap Amstel, Gooi en Vecht
3. Waterschap Brabantse Delta
4. Hoogheemraadschap van Delfland
5. Waterschap De Dommel
6. Waterschap Drents Overijsselse Delta
7. Wetterskip Fryslân
8. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
9. Waterschap Hollandse Delta
10. Waterschap Hunze en Aa's
11. Waterschap Limburg
12. Waterschap Noorderzijlvest
13. Waterschap Rijn en IJssel
14. Hoogheemraadschap van Rijnland
15. Waterschap Rivierenland
16. Waterschap Scheldestromen
17. Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
18. Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden
19. Waterschap Vallei en Veluwe
20. Waterschap Vechtstromen
21. Waterschap Zuiderzeeland

Voor de opdracht ook:

- het Waterschapshuis
- Unie van Waterschappen
- Aqualysis (laboratorium)

Kroonjuwelen van de waterschappen

Gerelateerd aan de primaire doelen: Veilig dijken, schoon en voldoende water

- Dijken beschermen tegen hoog water
- Gemalen houden het water in polders en watergangen op peil
- Rioolwaterzuiveringen maken afvalwater schoon
- Data over deze assets voor monitoring en besturing

- Informatie voor Kantoorprocessen (KA) met een hoge BIV classificatie
- Persoonsgegevens van onze burgers en medewerkers

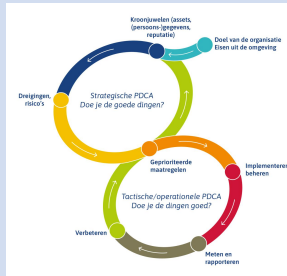
Het Waterschapshuis – de kracht van samen

<https://youtu.be/X5EGWjlbA-4>

Sectorale volwassenhedsmeting IV&P

Samenhang volwassenheid, managementsysteem en maatregelen

Volwassenheid: omgevingsbewustzijn, risicogestuurd werken, rolinvulling, organisatiekenmerken (internalisering)

Managementsysteem: opzet, bestaan en werking, actuele documentatie, uitvoering processen conform standaard (beheersing)

Baseline
Informatiebeveiliging
Overheid

Maatregelen: uitvoering geven aan de noodzakelijke controls (uitvoering)

De route naar groei

Uitwerking volwassenheidsniveau 4
in de waterschapssector

Versie 1.02

September 2023

Volwassenheid gevisualiseerd

Animatie volwassenheidsniveau 4

<https://youtu.be/vRonBBhyP8M>

Ontwerp volwassenheidsmetingen 2025 - 2032

Inleidend

- De OGT (21 SD's, formeel opdrachtgever voor hWh) heeft najaar 2023 aan hWh gevraagd de reeks volwassenheidsmetingen voor informatieveiligheid en privacy voort te zetten
- Vraagstelling is ongewijzigd ten opzichte van eerdere jaren:
  - volwassenheidsmeting informatieveiligheid en privacy om te helpen leren en verbeteren*, meerjarentraject (continuïteit)
- Omgeving verandert wel en wordt verplichtender (o.a. kritieke infrastructuur)
  - NIS2/Cbw: BIO2 wordt wettelijk verankerd, de AVG is wet, beide leggen meer prioriteit op het managementsysteem
- En de waterschappen hebben flinke stappen gemaakt afgelopen jaren
  - Volwassenheid gemiddeld hoger dan 3

* NB: Het betreft dus geen certificering, die ambitie is er niet

Doelstelling van de volwassenheidsmetingen

- Bestuurlijk is in 2014 vastgesteld dat waterschappen volwassenheidsniveau 4 bereiken en te behouden op het thema informatieveiligheid
  - zie aangeleverde uitwerking van volwassenheid
- In 2020 is voor privacy datzelfde besluit (niveau 4 als doel) genomen
- Als sector laten we ons allemaal periodiek onafhankelijk beoordelen
- Doel is beoordelen welk niveau van volwassenheid een waterschap heeft bereikt (en waar ruimte voor verbetering is)
- En het beeld van de sector als geheel te vormen (hoe staan we er gezamenlijk voor)
- En verkrijgen van aanbevelingen om te leren en verbeteren

Ontwerpeisen voor nieuwe volwassenheidsmeting (1)

- Accentverschuiving:
  - Van: toetsen op geïmplementeerde maatregelen (niveau 3)
  - Naar: opzet, bestaan en werking van het managementsysteem conform BIO2
- Doel blijft onveranderd leren en verbeteren, gericht op het voldoen aan de onderliggende normen en volwassenheidsniveau 4
- Aanpak moet kunnen voldoen aan eisen van de toezichthouders: Cbw (Inspectie Leefomgeving en Transport) en AVG (Autoriteit Persoonsgegevens)
  - Inclusief de eisen uit de aanvullende Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's)
- Resultaten van de externe meting moeten vergelijkbaar zijn met eerdere en toekomstige metingen om ontwikkeling in volwassenheidsniveau te kunnen zien & volgen
  - Tegelijkertijd verandert wel het kader: NIS2/Cbw, BIO2, extern toezicht

Ontwerpeisen voor nieuwe volwassenheidsmeting (2)

- In lijn met BIO2-eis m.b.t. interne audits: Externe meting combineren met interne audits en/of peerreviews en self-assessments om tussentijds bij te kunnen sturen
- Werklast beheersbaar houden voor de waterschappen en een ritme aanhouden waarin aanbevelingen op werking getoetst kunnen worden
- Opbrengst moet zijn: verbetermogelijkheden met handelingsperspectief voor het individuele waterschap en de sector als geheel, toepasbare best-practices
- Rapport moet een kritisch constructieve toon hebben die motiveert en inspireert
- Grafische weergave van resultaten:

Presentatie van resultaten

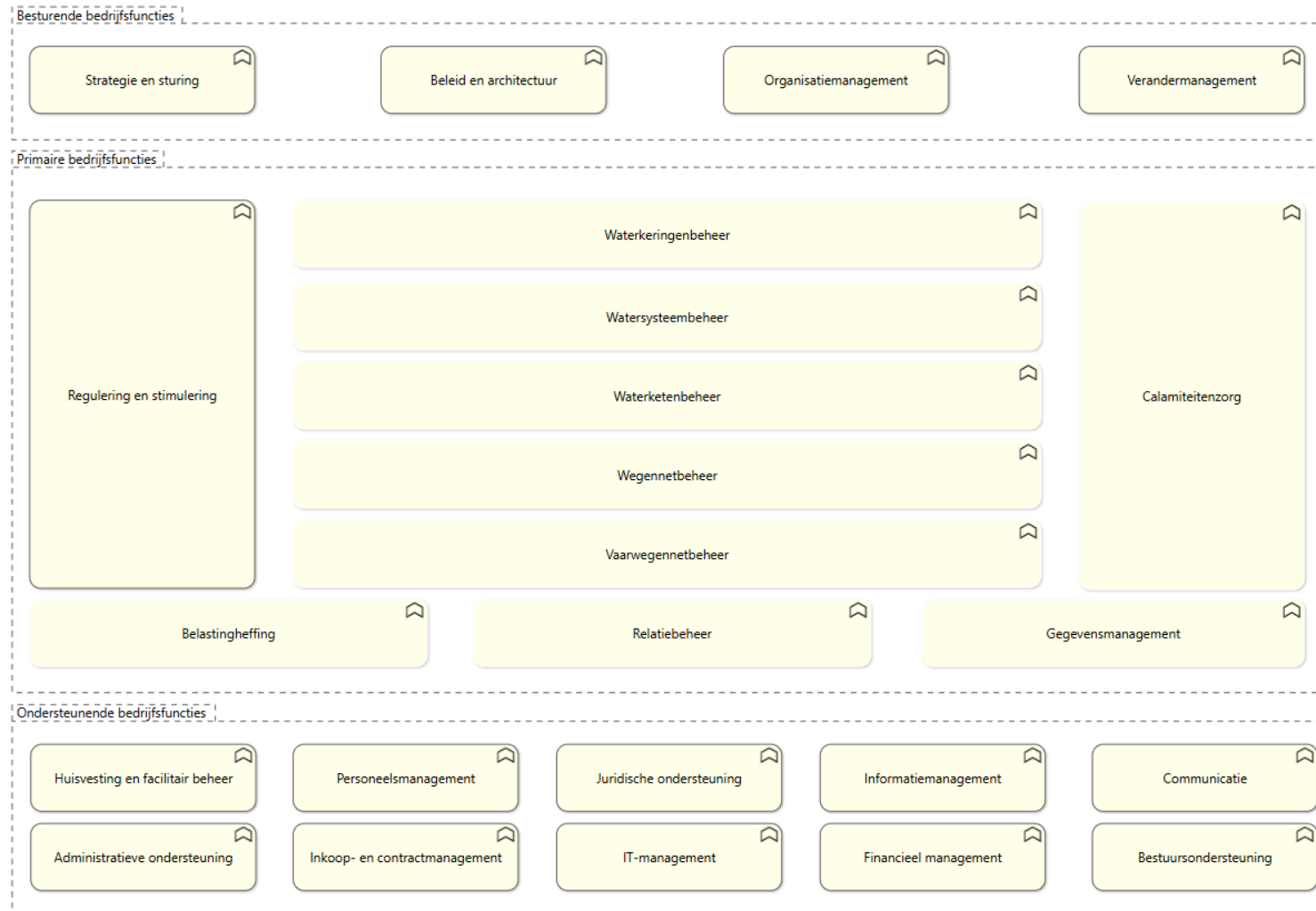

Opdracht volwassenheidsmeting 2026 - 2032

Ontwerp volwassenheidsmeting voor IV en P

- Auditscope: kantoorautomatisering (KA), procesautomatisering (OT) en privacy, voor de bedrijfsfuncties in WILMA
- Externe meting inzetten op:
  - Opzet, bestaan en werking van met managementsysteem voor informatieveiligheid en privacy
  - Volwassenheidsniveau conform sectorale uitwerking, de "acht"
- Frequentie: eens per 3 jaar externe meting op het managementsysteem en volwassenheid

Wilma bedrijfsfuncties

<https://www.wilmaonline.nl/index.php/Bedrijfsfunctie>

Samenhang volwassenheid, managementsysteem en maatregelen

Volwassenheid: omgevingsbewustzijn, risicogestuurd werken, rolinvulling, organisatiekenmerken (internalisering)

Managementsysteem: opzet, bestaan en werking, actuele documentatie, uitvoering processen conform standaard (beheersing)

Baseline
Informatiebeveiliging
Overheid

Maatregelen: uitvoering geven aan de noodzakelijke controls (uitvoering)

Auditaanpak

- Externe meting collectief uitvoeren door externe auditor bij alle deelnemende organisaties
  - Onderwerp van voorliggende aanbesteding
- Interne meting door waterschappen zelf
  - In lijn met verplichting BIO2/ISO27001 hdst 9, gericht op maatregelen

Inrichting externe meting

- Instrumentele toetsing op de opzet, bestaan en werking van het managementsysteem voor Informatieveiligheid en privacy
  - Opleveren verplichte documentatie
  - Werking aantonen (gespreksverslagen, notulen, actielijsten, etc.)
- De dialoog over volwassenheid
  - Aan de hand van de “8” en de bijbehorende uitwerking in criteria
  - Gesprek met directie, lijnmanagement, praktijkmensen

Kaders

Onderwerp	Norm	Managementsysteem	Maatregelensets
Informatieveiligheid algemeen	BIO2 Cbw	ISO27001-2023	ISO27002-2022 /BIO2
Informatieveiligheid procesautomatisering	Cbw	ISO27001-2023	CSIR 3.0
Privacy	AVG	ISO27701-2021 (Hoofdstuk 5)	CIP Privacy Baseline

Buiten scope:

CER/Wwke

Wet Politiegegevens

Artificial Intelligence, AI-act

Planning

	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Audit activiteit	Interne audit	Externe meting Interne audit	Interne audit	Interne audit	Externe meting Interne audit	Interne audit
Door wie	Eigen auditteam waterschap	Leverancier Eigen auditteam waterschap	Eigen auditteam waterschap	Eigen auditteam waterschap	Leverancier Eigen auditteam waterschap	Eigen auditteam waterschap

Aandachtspunten:

- Tijdvak metingen: september t/m half december
- Regievoering audits nog in te richten binnen hWh
- Tweede (2029) en derde (2032) meting als verlengingsoptie in de aanbesteding

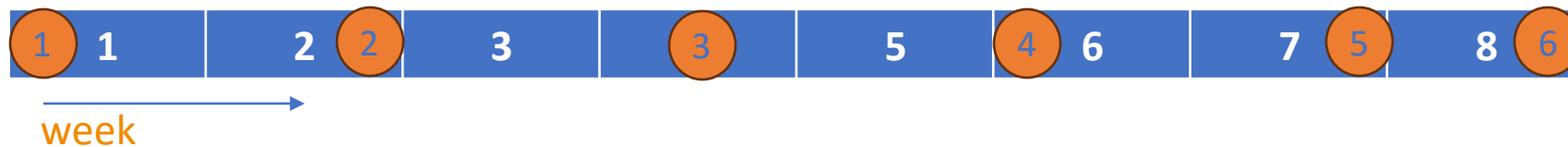
Draaiboek auditjaar

1. Februari: opstart operationeel team hWh en auditpartij, briefing
2. Half april: eerste presentatie auditaanpak aan waterschappen, voorbereiding en tijdspad
3. Begin juni: tweede presentatie voorbereidingen, te verzamelen evidence, oproep tot intekenen
4. Begin juli: planning waterschappen bekendgemaakt, aanleverportaal gereed
5. Op zijn laatst 1 september: start audits
6. 1 december: audits gereed, conceptrapporten bij de laatste waterschappen
7. 15 december: definitieve eindrapporten bij alle waterschappen
8. 31 januari: sectorrapport gereed, presentaties, debriefing, evaluatie

Tijdspad waterschapsaudit

1. Begin week 1: intakegesprek, kennismaking, laatste vragen over evidence
2. Eind week 2: evidence aangeleverd bij auditpartij
3. Week 4: audit managementsysteem IB/Privacy, interviews volwassenheid
4. Begin week 6 conceptrapportage bij waterschap
5. Eind week 7 feedback bij auditor
6. Eind week 8 definitief rapport bij waterschap

Tot slot

- Gelegenheid tot het stellen van vragen

De kracht van samen